

та інших науково-орієнтованих галузей, а також зваженому комплексному плануванні і реалізації програм перетворення вітчизняної економіки інноваційним шляхом.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Інтелектуальний капітал підприємств АПК в регіональній інноваційній системі: Монографія / Г. В. Жаворонкова, В. О. Жаворонков, Д. М. Соковніна, Л. Ю. Мельник, М. О. Гоменюк / За ред. д.е.н. Г.В.Жаворонкової. – Умань: Видавець «Сочинський», 2012. – 550 с.
2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» зі змінами // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2016. – № 3. – ст. 25.
3. Закон України «Про інноваційну діяльність» // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 36. – ст. 266.
4. Постанова КМУ «Про затвердження Типового положення з планування, обліку і калькулювання собівартості НДДКР» від 20.07.1996 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/830-96-p>.
5. Дані Державної служби статистики України / Офіційний сайт Державної служби статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Ховрак І.В. Фінансування інноваційного розвитку: реалії та перспективи / І.В. Ховрак // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2013. – № 1. – С. 229–235.
7. Притуляк Н.М. Венчурне фінансування інноваційної діяльності (теоретичний аспект) / Н.М. Притуляк // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 8. – С. 9–13.
8. Медынский В.Г., Шаршукова Л.Г. Инновационное предпринимательство: учебное пособие. – М.: ИНФРА-М, 1997. – 240 с.
9. Баранецкий І.О. Особливості та перспективи розвитку венчурного підприємництва в Україні / І.О. Баранецкий // Формування ринкових відносин в Україні. – 2004. – № 4. – С. 46–52.
10. Сас Б.Б. Розвиток системи венчурного фінансування в Україні / Б.Б. Сас, Г.І. Спак // Економічний аналіз. – 2014. – Т. 18(1). – С. 195–202.
11. Лаврук В.В. Венчурне інвестування інноваційної діяльності / В.В. Лаврук // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – № 1. – 2012. – С. 224–234.
12. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. Аналітичний аналіз ринку ІСІ в Україні / Офіційний сайт УАІБ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uaib.com.ua/analituaib/publ_ici_quart.html.
13. Олейников А. Венчурные фонды в Украине: внутрикorporативная оптимизация или высокотехнологический прорыв? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.inventure.com.ua/analytucs/formula>.
14. Данілов, О. Д. Венчурне фінансування інноваційної діяльності в Україні: проблеми та перспективи [Текст] / О. Д. Данілов, Т. В. Наєнко // Бізнес-Інформ. – 2014. – № 9. – С. 92–97.

УДК 330.341.1:338.431

Радіонова Я.В.

*аспірант кафедри фінансів і кредиту
Полтавської державної аграрної академії*

ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

В статті проаналізовано рівень інноваційної активності підприємств України та Полтавської області. Охарактеризовано обсяг, динаміку структурних складових виконаних наукових та науково-технічних робіт інноваційної діяльності підприємств України та Полтавської області. Досліджено загальну суму витрат та динаміку зміни основних джерел фінансування інноваційної діяльності України та Полтавської області.

Ключові слова: інновації, діяльність, інноваційна активність, підприємство, витрати, Україна, Полтавська область.

Радіонова Я.В. ИССЛЕДОВАНИЯ СОВРЕМЕННОГО СОСТОЯНИЯ ИННОВАЦИОННОЙ АКТИВНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ УКРАИНЫ

В статье проанализирован уровень инновационной активности предприятий Украины и Полтавской области. Охарактеризовано объем, динамику структурных составляющих выполненных научных и научно-технических работ инновационной деятельности предприятий Украины и Полтавской области. Исследовано общую сумму расходов и динамику изменения основных источников финансирования инновационной деятельности Украины и Полтавской области.

Ключевые слова: инновации, деятельность, инновационная активность, предприятие, расходы, Украина, Полтавская область.

Radionova Y.V. INVESTIGATION OF THE CURRENT STATE OF INNOVATIVE ACTIVITY OF THE ENTERPRISES OF UKRAINE

The level of innovation activity of enterprises in Ukraine and the Poltava region is describes in this article. The volume, dynamics of the structural components of the scientific and scientific and technical works of innovative activity of enterprises of Ukraine and the Poltava region are analyzed. The total amount of expenses and the dynamics of changes in the main sources of financing for innovative activities in Ukraine and the Poltava region are investigated.

Keywords: innovation activity, innovation activity, enterprise, costs, Ukraine, Poltava region.

Постановка проблеми. На сучасному етапі євроінтеграційних трансформацій стан економічного розвитку будь-якої країни оцінюють за допомогою критеріїв, які безпосередньо відображають інноваційну активність підприємств.

Україна вважається державою з вагомим науковим потенціалом, що визнаний у світі існуючими науковими школами та розвиненою системою підготовки кадрів, але негативна тенденція до зниження власного наукового потенціалу та зростаюча залеж-

ність від зовнішніх чинників інноваційного розвитку зменшує вірогідність появи самостійних рішень, які мають значну інноваційну складову та ґрунтуються на науково-технічних розробках підприємства.

Тому для забезпечення наукової обґрунтованості застосування тих чи інших інструментів інноваційної політики необхідно дослідити стан інноваційної активності підприємств України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблеми сутності економічних трансфор-

мацій в контексті глобалізаційних процесів, євроінтеграційні перспективи транзитивних економік, зокрема і України, досліджують наступні вітчизняні економісти: І. Акімов, О. Беляєв, В. Будкін, В. Геєць, А. Гриценко, М. Дудченко, Ю. Павленко, Ю. Пахомов, С. Соколенко, А. Чухно, А. Філіпенко, О. Шнирков та інші.

В свою чергу дослідження теоретичних та практичних аспектів інноваційного розвитку присвячені праці таких вчених, як Ю. Бажали, Х. Барнети, С. Валдайцева, О. Волкова, А. Гальчинського М. Денисенка, Т. Дудар, А. Гальчинського, П. Друкера, В. Захарченка, С. Ілляшенка, М. Кондратьєва, П. Микитюка, Б. Санто, Д. Тіса, М. Туган-Барановського, Д. Черваньова, І. Школа, Й. Шумпетера та інших.

З огляду на підвищення рівня зацікавленості до цього напрямку, метою дослідження є комплексний аналіз стану інноваційної активності підприємств України та Полтавської області, як однією із передумов підвищення інвестиційної привабливості іноземних інвесторів та розвитку економіки України вцілому.

Постановка завдання. Відповідно до мети у дослідженні ставились та вирішувались такі практичні завдання: визначити інноваційну активність підприємств України та Полтавської області; визначити загальну характеристику обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт суб'єктами господарювання України та Полтавської області; дослідити динаміку структурних складових загального обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт в Україні та Полтавської області; дослідити питому вагу організацій, які виконують наукові та науково-технічні роботи за секторами діяльності в загальній кількості України та Полтавської області; дослідити динаміку зміни основних джерел фінансування інноваційної діяльності підприємств України та Полтавської області; проаналізувати загальну суму витрат на інноваційну діяльність України та Полтавської області.

Виклад основного матеріалу дослідження. Іноваційна активність є індикатором вектора руху підприємства щодо формування конкурентних переваг в мінливих умовах зовнішнього середовища й обмеженості ресурсів [1]. Тобто, інноваційно активне підприємство виступає стрижневою ланкою економічного розвитку країни, тому доцільно виявити тенденції розвитку інноваційно активних підприємств на макrorівні.

Відповідно до методологічних положень зі статистики інноваційної діяльності, інноваційно активне підприємство – це підприємство, що в період обстеження займалося діяльністю, пов'язаною зі створенням інновацій, незалежно від того, чи призвела така діяльність до комерціалізації інновацій [5].

За досліджуваній період кількість інноваційно активних підприємств України та Полтавської області постійно змінювалась, зокрема це пов'язано із впливом макроекономічних факторів, які формують нестабільне та ризиковане середовище для діяльності підприємств.

Іноваційна активність суб'єктів господарювання Полтавської області у порівнянні із загальнодержавним рівнем за період 2010-2015 р.р. наведена у табл. 1.

Як бачимо, найвищим показник інноваційної активності підприємств України був в 2012 році та становив 17,4%, а найменшим в 2010 році відповідно 13,8%. Аналогічна ситуація склалася із питою вагою інноваційно активних підприємств Полтавської області, яка у 2010 році становила 11,2%, а в 2014 – 8,0%.

Розглядаючи інноваційну діяльність суб'єктів господарювання агропромислового комплексу, важ-

ливе значення має загальний обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт за аналізований період та розглядається у фактичних цінах та наведений в табл. 2.

Таблиця 1
Іноваційна активність суб'єктів господарювання в Полтавській області у порівнянні із загальнодержавним рівнем за період 2010-2015 р.р.

Період	Показник					
	Всього підприємств		Кількість підприємств, що виконують наукові дослідження й розробки		Частка інноваційно активних підприємств у загальній кількості, %	
	Україна	Полтавська область	Україна	Полтавська область	Україна	Полтавська область
2010	378810	9565	1303	24	13,8	11,2
2011	375695	9630	1255	23	16,2	8,2
Темп приросту, %	-0,8	0,7	-3,7	-4,2	17,4	-26,8
2012	364936	9772	1208	23	17,4	8,3
Темп приросту, %	-2,9	1,5	-3,8	0	7,4	1,2
2013	393327	10129	1143	22	16,8	8,1
Темп приросту, %	x	-1,3	x	-4,6	x	-1,2
2014	341001	9998	999	21	16,1	8,0
2015	343440	10142	978	20	17,3	16,2

Джерело: побудовано автором на основі [5]

Таблиця 2
Загальна характеристика обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт суб'єктами господарювання України та Полтавської області за 2010-2015 р.р.

Роки	Україна	Полтавська область
	млн. грн	
2010	9867,1	58,8
2011	10349,9	68,6
Темп приросту, %	4,8	16,7
2012	11252,7	78,5
Темп приросту, %	8,7	14,4
2013	11781,1	77,6
Темп приросту, %	4,7	-1,2
2014	10950,7	59,8
Темп приросту, %	x	x
2015	12611,0	57,6

Джерело: побудовано автором на основі [5]

За аналізований період найбільш суттєва позитивна динаміка обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт підприємствами України по відношенню до попереднього року спостерігалась у 2012 році темп приросту якого становив 8,7%, а в Полтавській області у 2011 році відповідно 16,7%. Надзвичайно низьким цей показник був у 2010 році – 9867,1 млн. грн. по Україні та 58,8 млн. грн по Полтавській області в 2010 році.

В цілому темп приросту обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт по Україні за досліджуваній період має позитивну тенденцію, а по Полтавській області цей показник мав від'ємне значення

в 2014 році по відношенню до попереднього року та становив -1,2%.

Рівень інноваційної активності суб'єктів господарювання базується на наукових та науково-технічних роботах, які зокрема включають в себе фундаментальні дослідження, прикладні дослідження, розробки та науково-технічні послуги, загальний обсяг яких наведено в таблиці 3.

На основі даних таблиці 3 автором побудовано динаміку структурних складових загального обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт на рис. 1.

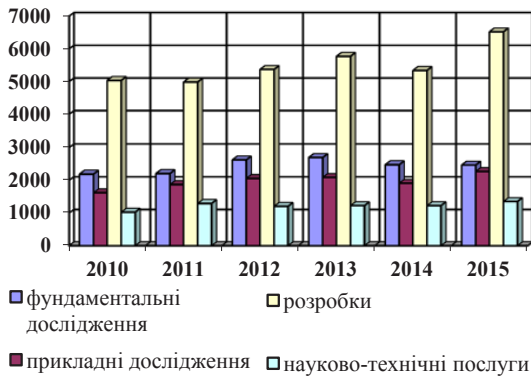

Рис. 1. Динаміка структурних складових загального обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт в Україні

Джерело: побудовано автором

У загальній структурі наукових та науково-технічних робіт підприємств України найбільшу питому вагу займають розробки, як систематичні роботи, що базуються на існуючих знаннях, отриманих у результаті досліджень і/або практичного досвіду, які направлені на створення нових матеріалів, продуктів, процесів, пристроїв, послуг, систем чи методів [3].

Найменшу питому вагу – науково-технічні послуги, тобто діяльність у галузі науково-технічної інформації, патентів, ліцензій, стандартизації, метрології та контролю якості, науково-технічного консультування та супутня діяльність, що сприяє впровадженню науково-технічних розробок у виробництво, інші види діяльності, що сприяють одержанню, поширенню та використанню наукових знань [3].

Зокрема, результати аналізу структурних складових загального обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт в Полтавській області свідчать, що найбільшу питому вагу в загальному обсязі виконаних наукових та науково-технічних робіт займають науково-технічні послуги, а найменшу – прикладні дослідження, як оригінальні дослідження, які здійснюються для отримання нових знань, але призна-

чені головним чином для здійснення конкретної практичної мети чи завдання.

Рис. 2. Динаміка структурних складових загального обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт в Полтавській області

Джерело: побудовано автором

Кількість підприємств державного сектору, які впроваджують інновації постійно зменшується, що зумовлено не лише політичним та економічним станом країни а також очевидною незацікавленістю підтримувати вітчизняного виробника інноваційного продукту (рис. 3).

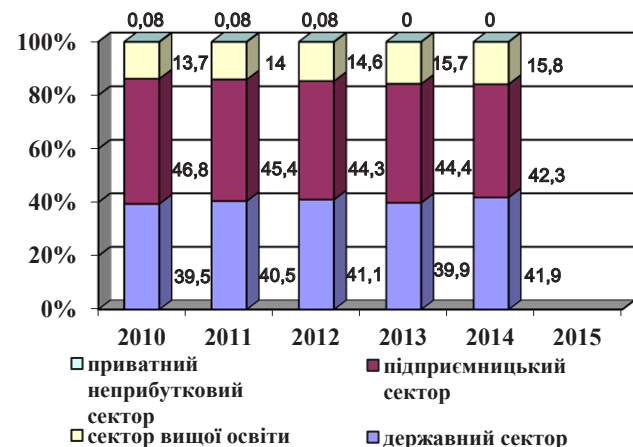

Рис. 3. Питомі ваги організацій, які виконують наукові та науково-технічні роботи за секторами діяльності в загальній кількості за 2010-2015 рр.

Джерело: побудовано автором

За досліджуваний період відбулося збільшення питомої ваги організацій, які виконують наукові

Таблиця 3
Обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт України та Полтавської області за 2010-2015 рр.

Роки	Фундаментальні дослідження		Прикладні дослідження		Розробки		Науково-технічні послуги	
	млн. грн							
	Україна	Полтавська область	Україна	Полтавська область	Україна	Полтавська область	Україна	Полтавська область
2010	2188,4	11,7	1617,1	11,1	5037,0	17,3	1024,6	18,7
2011	2205,8	13,3	1866,7	12,0	4985,9	17,3	1291,5	26,0
2012	2621,9	16,0	2057,7	12,0	5369,9	26,8	1203,2	23,6
2013	2695,5	16,1	2087,8	11,6	5772,8	23,2	1225,1	26,6
2014	2475,2	15,5	1910,2	11,0	5341,5	18,1	1223,8	15,4
2015	2465,6	16,6	2271,3	11,2	6523,0	15,0	1351,1	14,9

Джерело: побудовано автором на основі [5]

та науково-технічні роботи в секторі вищої освіти з 13,7% в 2010 р. до 15,8% в 2014 р., а також позитивно є тенденція стосовно державного сектора – з 39,5% в 2010 р. до 41,9% в 2014 р.

Першим кроком до забезпечення високої ефективності інноваційної діяльності суб'єктів господарювання є її безперервне фінансування, тобто інвестиційне забезпечення сприятиме не лише ефективному пошуку та впровадженню інновацій, але виступає основним інструментом механізму, що прискорює процес генерування інновацій. Динаміка зміни основних джерел фінансування інноваційної діяльності підприємств України за досліджуваний період показана на рис. 4.

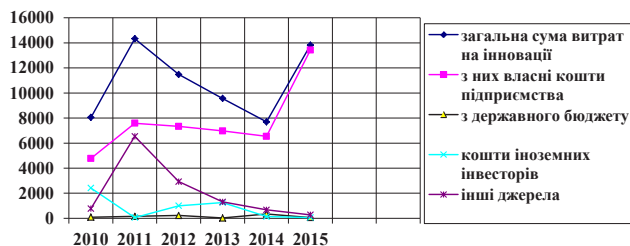

Рис. 4. Динаміка зміни основних джерел фінансування інноваційної діяльності підприємств України за 2010-2015 рр.

Усе це є зумовлене небажання потенційних закордонних інвесторів вкладати власні кошти в інновації та невпевненість у їхній успішній реалізації, переважно через відсутність чіткого контролю у системі управління інноваційними процесами на підприємствах.

Така ж негативна тенденція притаманна й підприємствам Полтавської області де фінансування інноваційної діяльності загалом відбувається за рахунок власних коштів підприємства, динаміку змін обсягу власних витрат на інноваційну діяльність показано на рис. 5.

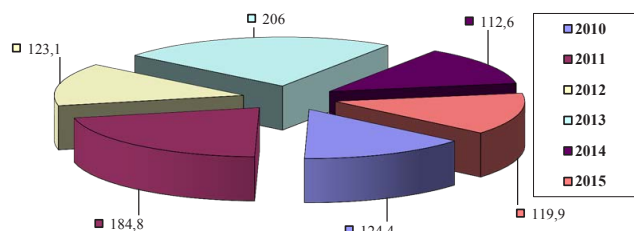

Рис. 5. Динаміка зміни обсягу фінансування інноваційної діяльності підприємств Полтавської області за рахунок власних коштів за 2010-2015 р.р.

Джерело: побудовано автором

Отже, у провдовж 2010 – 2015 років обсяг фінансування інноваційної діяльності організацій Полтавської області за рахунок власних коштів постійно змінюється, якщо у 2013 році обсяг фінансування становив 206,0 млн. грн, то у 2014 він склав 112,6 млн. грн.

Загалом по Україні за досліджуваний період динаміка суми витрат на інноваційну діяльність має тенденцію до зменшення, насамперед це пов'язано з загальнодержавною тенденцією до зменшення здатності підприємств проводити власні науково-дослідні роботи та винаходи.

Узагальнену характеристику обсягу витрат на інноваційну діяльність підприємств України та Полтавської області наведена в табл. 4.

Таблиця 4
Загальна сума витрат на інноваційну діяльність за 2010-2015 рр.

Роки	Україна (млн.грн.)	Полтавська область (млн.грн.)
2010	8045,5	124,4
2011	14333,9	186,5
Темп приросту, %	78,2	49,9
2012	11480,9	126,2
Темп приросту, %	-19,9	-32,3
2013	9562,6	212,2
Темп приросту, %	-16,7	68,2
2014	7695,9	348,5
Темп приросту, %	x	64,2
2015	13813,7	128,5

Джерело: побудовано автором на основі [3]

Так, загальний обсяг витрат на інноваційну діяльність підприємств України має найбільший темп приросту у 2011 р. в порівнянні з попереднім роком та становить 78,2%, а в Полтавській області у 2013 р. порівняно з 2012 р. – 68,2%. Однак, динаміка загальної суми витрат на інноваційну діяльність підприємств Полтавської області носить нестабільний, але позитивний характер, виключенням є 2012 р. оскільки темп приросту цього року становив – 32,3%.

Отже, на основі проведеного аналізу, автором виділено головні фактори, що стримують інноваційний розвиток підприємств України та Полтавської області:

- економічні причини: зростання рівня інфляції, зміни курсу валют, нестабільність фінансово-кредитної системи, зростання витрат, відсутність джерел фінансування, зміни смаків та уподобань споживачів, низька якість продукції тощо;
- заморожування й недостатнє генерування інноваційного попиту на вітчизняну наукоємну продукцію АПК;
- відсутність методів достовірного оцінювання, планування і використання інструментів контролю індикаторів інноваційного розвитку за відсутності законодавчо-правової бази інвестування інновацій при продовженні рейдерського захоплення інноваційно перспективних підприємств;
- політико-правові причини: політична ситуація в державі, стан законодавства, податкове навантаження тощо.
- протидія формуванню сприятливого інвестиційного клімату та недопущення чиновниками реальних процесів диверсифікованості економіки АПК.

Висновки з проведеного дослідження. Аналіз інноваційної діяльності за досліджуваний період свідчить про тенденцію до зменшення інноваційної активності суб'єктів господарювання України. Насамперед це пов'язано з нестабільністю політичної та економічної ситуації, недосконалість державного забезпечення та механізму регулювання інноваційною діяльністю та зниженням ролі науки як основної рушійної сили техніко-економічного прогресу. Отже, при збереженні таких негативних тенденцій подолання наслідків економічної кризи буде складною справою.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гринько Т. В. Сутність, складові та особливості категорії «інноваційна активність підприємства» / Т. В. Гринько // Финансовые рынки и ценные бумаги. – 2010. – № 10. – с. 14–17.
2. Михайлова Л. І. Інноваційний менеджмент [Текст]: навч. посіб. / Л. І. Михайлова, С. Г. Турчина. – К.: Центр учб. літ-ри, 2007. – 248 с.

3. Наказ «Про затвердження інструкцій щодо заповнення форм державних статистичних спостережень зі статистики науки та інновацій» від 20 серпня 2007р. № 306 / Державний комітет статистики України. – 2007. – № 306
4. Скібницький О. М. Інноваційний та інвестиційний менеджмент [Текст]: навч. посіб. / О. М. Скібницький. – К.: «Центр учбової л-ри», 2009. – 408 с.
5. Статистична інформація [Електронний ресурс] / Державне служба статистики України – 2016. – Режим доступу: http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2005/ni/ind_rik/ind_u/2002.html.
6. Федулова І. В. Дослідження інноваційної активності промислових підприємств / І. В. Федулова // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/10825/1/Research%20innovative.pdf>.
7. Цигилик І. І. Економіка й організація інноваційної діяльності [Текст]: навч. посіб. / І. І. Цигилик, С. О. Кропельницька, О. І. Мозіль, І. Г. Ткачук. – К.: «Центр навч. л-ри», 2004. – 128 с.
8. Ященко О. І. Економічні та соціальні аспекти оцінки ефективності / О. І. Ященко, О. П. Романюк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2008. – Вип. 18.6 – С. 237–238.

УДК 005.95/96

Різник Д.В.

*аспірант кафедри економіки
Львівського торговельно-економічного університету*

АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ МОТИВАЦІЄЮ ПРАЦІ НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

У статті проведено аналіз управління мотивацією праці на основі даних підприємств санаторно-курортного комплексу України. Показано динаміку структури персоналу та фонду оплати праці. Виконано класифікацію доплат та наведено показники для мотиваційних виплат на підприємствах санаторно-курортного комплексу.

Ключові слова: аналіз управління мотивацією праці, мотивація персоналу, оплата праці, нематеріальна мотивація, санаторно-курортний комплекс.

Різник Д.В. АНАЛИЗ УПРАВЛЕНИЯ МОТИВАЦИИ ТРУДА НА ПРИМЕРЕ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО КОМПЛЕКСА УКРАИНЫ

В статье проведен анализ управления мотивацией труда на основании данных предприятий санаторно-курортного комплекса Украины. Показана динамика структуры персонала и фонда оплаты труда. Выполнено классификацию доплат и приведены показатели для мотивационных выплат на предприятиях санаторно-курортного комплекса.

Ключевые слова: анализ управление мотивацией труда, мотивация персонала, оплата труда, нематеріальна мотивація, санаторно-курортный комплекс.

Riznyk D.V. MANAGEMENT ANALYSIS OF LABOR MOTIVATION ON THE EXAMPLE OF A SANATORIUM-RESORT COMPLEX IN UKRAINE

The article shows the management of labor motivation calculated on the data of enterprises of the sanatorium-resort complex in Ukraine. The dynamics of the structure of personnel and the wage fund are shown. The classification of surcharges and the indicators for motivational payments at the enterprises of the sanatorium-resort complex have been described.

Keywords: labor motivation analysis, personnel motivation, wage, intangible motivation, sanatorium-resort complex.

Постановка проблеми. Мотивація є однією з провідних функцій управління підприємств санаторно-курортного комплексу України. Кожен ефективний керівник намагається переконати працівників працювати краще, створити у них внутрішні спонуки до активної трудової діяльності, підтримувати зацікавленість у праці, ініціювати переживання задоволення від отриманих результатів. Відповідно, аналіз управління мотивацією праці є ключовим завданням в контексті формування правильного підходу до побудови ефективної мотиваційної системи на підприємстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням впливу мотивації персоналу на ефективність діяльності підприємства присвячено роботи таких науковців, як Боровик С.Р., Гризовська Л.О., Грищенко В.Ф., Кирилова О.Г., Робеску О. та інші. Проте, малодослідженим залишається питання аналізу управління мотивації трудової діяльності, зокрема на підприємствах санаторно-курортного комплексу України.

Постановка завдання полягає у з'ясуванні сучасних методів аналізу управління мотивації праці на підприємствах санаторно-курортного комплексу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Управління мотивацією працівників на підприємстві санаторно-курортного комплексу в сучасних умовах

передбачає використання системного підходу, що дозволяє врахувати зміни не тільки у внутрішньому, але й зовнішньому середовищі, які стосуються макроекономічних процесів на ринку праці, діяльності виробників і споживачів продукції, впливу низки інших чинників зовнішнього середовища.

Для аналізу нами обрано п'ятнадцять підприємств санаторно-курортного комплексу України. Серед досліджуваних підприємств такі, як: ПАТ «Санаторій «Рай-Оленівка», ПАТ «Санаторій Мошнірогір'я», ПАТ санаторій «Смерічка», «ПАТ «Санаторно-готельний комплекс «Дніпро-Бескид», ПАТ «Клінічний санаторій «Полтава-Крим», ПАТ «Дитячий оздоровчо-санаторний комплекс «Нива», ПАТ «Спільне підприємство «Санаторій Полтава», ПАТ «Трускавецькурорт», ПАТ лікувально-оздоровчих закладів «Миргородкурорт», ТзОВ «Санаторний комплекс «Деренівська Купіль», ТзОВ «Санаторій «Борисфен», ПАТ «Лікувально-оздоровчий комплекс «Айвазовське», ПАТ лікувально-оздоровчих закладів профспілок України «УКРПРОФОЗДОРОВНИЦЯ», ПАТ «Каховський дитячий оздоровчий табір «Лісова казка» та ПАТ «Дитячий оздоровчий табір «Олімпія».

На досліджуваних підприємствах санаторно-курортного комплексу управління мотивацією праці